

Ngày soạn: 8/9

Ngày giảng: 9/9/2024 (12C1)

KẾ HOẠCH BÀI DẠY

TIẾT 1,2- CHUYÊN ĐỀ 1: LỊCH SỬ TÍN NGƯỠNG VÀ TÔN GIÁO Ở VIỆT NAM

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức:

- Giải thích được khái niệm tín ngưỡng, tôn giáo.
- Liệt kê được các tín ngưỡng ở Việt Nam; chỉ ra được một số nét chính của các tín ngưỡng thông qua hoạt động trải nghiệm thực tế, tham quan thực tế ở địa phương.

2. Về năng lực:

- Năng lực chung:

Giao tiếp và hợp tác: Hiểu rõ nhiệm vụ của nhóm; đánh giá được khả năng của bản thân và tự nhận công việc phù hợp, tương tác tốt với các bạn cùng nhóm.

- Năng lực riêng:

+ Rèn luyện cho học sinh kỹ năng sưu tầm, khai thác và sử dụng sử liệu trong học tập lịch sử, trình bày, giải thích, phân tích... sự kiện, quá trình lịch sử liên quan đến bài học, vận dụng kiến thức kỹ năng đã học để giải quyết những tình huống/bài tập nhận thức mới.

+ Vận dụng: Biết đề cao, phát huy các biểu hiện tích cực của các tín ngưỡng và tôn giáo trong đời sống văn hoá - xã hội Việt Nam.

3. Về phẩm chất:

Chăm học: Rèn luyện tinh hiếu học và tinh thần tự học.

Nhân ái: Có ý thức tôn trọng, vận động người khác tôn trọng sự đa dạng về tín ngưỡng và tôn giáo ở Việt Nam.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên:

- Máy tính, máy chiếu, phiếu hoạt động nhóm.
- Sách Chuyên đề học tập Lịch sử 12 – bộ sách Cánh diều
- Tài liệu tham khảo, tranh ảnh, phim tư liệu về các hoạt động tín ngưỡng và tôn giáo ở Việt Nam.

2. Học sinh:

- Đọc thông tin trong sách chuyên đề (SCĐ), sưu tầm tư liệu liên quan đến các tín ngưỡng và tôn giáo ở Việt Nam.
- Tham khảo tư liệu và nội dung trong SCĐ, hoàn thành các phiếu học tập theo yêu cầu của thầy, cô giáo.

*** DỰ KIẾN CÁC TIẾT DẠY TRONG CHUYÊN ĐỀ:**

- **Tiết 1:** Mục 1,2 phần I.

- **Tiết 2:** Mục 1 phần II.

III. TIẾN TRÌNH DẠY -HỌC:

HOẠT ĐỘNG 1. KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Khơi dậy hứng thú học tập và chuyển giao nhiệm vụ học tập để kết nối vào bài học

b. Nội dung : Xác định các nhiệm vụ, nội dung học tập cơ bản của bài.

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập.

- Giáo viên cho HS quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

? Các hình ảnh trên đang nói đến hiện tượng nào trong đời sống?

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập.

- HS trả lời câu hỏi.
- GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV mời đại diện HS trả lời câu hỏi.
- GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Đánh giá, chuẩn kiến thức

GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức, bổ sung, dẫn vào nội dung mới.

HOẠT ĐỘNG 2. HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI

I. Khái niệm tín ngưỡng, tôn giáo

a. Mục tiêu: Giải thích được khái niệm tín ngưỡng, tôn giáo.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Hoạt động dạy – học	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập Nhiệm vụ 1: Thảo luận cặp đôi - Đọc thông tin mục 1 và tư liệu sgk: Em hãy giải thích khái niệm tín ngưỡng và nêu những tín ngưỡng phổ biến ở Việt Nam? - Bài tập 1: GV đưa ra các hình ảnh và yêu cầu HS xác định tên tín ngưỡng thông qua trò chơi Ai nhanh hơn. HS nào dơ tay trả lời nhanh nhất sẽ được gọi- trả lời đúng sẽ nhận được phần thưởng (điểm cộng) Đây là tín ngưỡng nào?</p>	<p>I. Khái lược về tín ngưỡng và tôn giáo 1. Khái niệm tín ngưỡng - Tín ngưỡng là niềm tin của con người được thể hiện thông qua những lễ nghi gắn liền với phong tục, tập quán truyền thống. 2. Khái niệm tôn giáo Tôn giáo là niềm tin của con người vào các thế lực siêu nhiên, với hệ thống quan niệm và hoạt động bao gồm đối tượng tôn thờ, giáo lí, giáo</p>

Thờ Mẫu

Thờ Quốc Tổ Hùng Vương

Thờ cúng tổ tiên

Thờ Thành Hoàng

Thờ anh hùng dân tộc

Thờ anh hùng dân tộc

Nhiệm vụ 2: Thảo luận cá nhân

- **Đọc thông tin mục 2 và tư liệu sgk:** Em hãy giải thích khái niệm tôn giáo?

- **Bài tập 2**

GV đưa ra các hình ảnh và yêu cầu HS xác định các tôn giáo thông qua trò chơi Ai thông minh hơn HS lớp 5. HS nào giơ tay trả lời nhanh nhất sẽ được gọi- trả lời đúng sẽ nhận được phần thưởng (điểm cộng)

Nhìn hình ảnh và cho biết tôn giáo đang được nhắc tới?

luật, lễ nghi và tổ chức, được lưu truyền trong một cộng đồng cư dân của một quốc gia hoặc trên toàn thế giới.

Nhiệm vụ 3: Thảo luận nhóm

? Tìm hiểu tư liệu hoàn thành phiếu học tập sau:

Mục	Tín ngưỡng	Tôn giáo
Khái niệm		
Giống nhau		
Khác nhau		

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.

Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động

- Nhóm HS lần lượt trả lời các câu hỏi
 - GV yêu cầu HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến khác (nếu có).

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh.
 GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.

II. Một số tín ngưỡng ở Việt Nam

a. Mục tiêu: - Liệt kê được các tín ngưỡng ở Việt Nam; (Thờ cúng tổ tiên) chỉ ra được một số nét chính của các tín ngưỡng thông qua hoạt động trải nghiệm thực tế, tham quan thực tế ở địa phương.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Hoạt động dạy – học		Sản phẩm dự kiến												
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập Nhiệm vụ 1: Thờ cúng tổ tiên GV yêu cầu HS hoạt động nhóm và trả lời các câu hỏi sau: ? Tìm hiểu tư liệu hoàn thành nhiệm vụ học tập sau</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Mục</th> <th>Tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Khái niệm</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Nguồn gốc</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Phạm vi thực hành tín ngưỡng</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Thời gian và cách thức thực hành tín ngưỡng</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ý nghĩa</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập - HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. - GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.</p> <p>Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động - HS lần lượt trả lời các câu hỏi - GV yêu cầu HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến khác (nếu có).</p> <p>Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh. GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.</p>		Mục	Tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên	Khái niệm		Nguồn gốc		Phạm vi thực hành tín ngưỡng		Thời gian và cách thức thực hành tín ngưỡng		Ý nghĩa		<p>II. Một số tín ngưỡng ở Việt Nam 1. Thờ cúng tổ tiên a. Nguồn gốc Thờ cúng tổ tiên là tín ngưỡng xuất hiện từ xa xưa và tồn tại ở nhiều nơi trên thế giới. Ở Việt Nam, thờ cúng tổ tiên là tín ngưỡng quan trọng và phổ biến nhất.</p> <p>b. Biểu hiện</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên biểu hiện chủ yếu ở việc lập bàn thờ và hoạt động cúng lễ, giỗ. - Tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên còn gắn với một số hoạt động khác như xây dựng nhà thờ họ, chung ruộng hương hoả, tảo mộ,...
Mục	Tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên													
Khái niệm														
Nguồn gốc														
Phạm vi thực hành tín ngưỡng														
Thời gian và cách thức thực hành tín ngưỡng														
Ý nghĩa														

HOẠT ĐỘNG 3. LUYỆN TẬP

a. Mục tiêu: Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội ở hoạt động hình thành kiến thức

b. Nội dung: GV giao nhiệm vụ cho HS trả lời các câu hỏi thông qua trò chơi. Trong quá trình làm việc HS có thể trao đổi với bạn hoặc thầy, cô giáo.

c. Sản phẩm: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV giao nhiệm vụ cho HS:

- Giáo viên mời HS tham gia trò chơi “Hái táo”

Mỗi nhóm sẽ thảo luận và trả lời câu hỏi vào bảng nhóm, Nhóm nào có đáp án nhanh và đúng nhất sẽ hái được 1 quả táo. Kết thúc trò chơi nhóm nào có nhiều táo nhất sẽ giành chiến thắng.

Câu 1: Thắp hương thờ cúng tổ tiên được gọi là?

A. Tín ngưỡng. B. Tôn giáo. C. Mê tín dị đoan. D. Truyền giáo

Câu 2: Vào dịp tháng Giêng các gia đình thường đi xem bói, việc làm đó là?

A. Tín ngưỡng. B. Tôn giáo C. Mê tín dị đoan. D. Công giáo.

Câu 3: Mừng năm mười bốn hai ba/Đi chơi cũng thiệt hưởng là đi buôn nói về yếu tố nào?

A. Tôn giáo. B. Mê tín dị đoan. C. Truyền giáo. D. Tín ngưỡng.

Câu 4: Hình thức tín ngưỡng có hệ thống tổ chức, với những quan niệm, giáo lí thể hiện rõ sự tín ngưỡng, sùng bái thần linh và những hình thức lễ nghi thể hiện sự sùng bái ấy được gọi là?

A. Tín ngưỡng. B. Tôn giáo. C. Mê tín dị đoan. D. Truyền giáo.

Câu 5: Hành vi nào sau đây thể hiện mê tín dị đoan?

A. Đi lễ chùa B. Thắp hương trên bàn thờ tổ tiên
C. Đi lễ nhà thờ D. Chữa bệnh bằng phù phép

B2: Thực hiện nhiệm vụ

- HS xác định yêu cầu của GV
- GV hướng dẫn cho HS trả lời câu hỏi

B3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi.
- HS trình bày, theo dõi, nhận xét, đánh giá và bổ sung cho bài của bạn (nếu cần).

B4: Kết luận, nhận định: GV nhận xét bài làm của HS.

Sản phẩm dự kiến

Câu hỏi	1	2	3	4	5
Đáp án	A	C	D	B	D

HOẠT ĐỘNG 4. VẬN DỤNG

a. Mục tiêu: Vận dụng kiến thức, kĩ năng đã có để thực hiện nhiệm vụ được giao. Thông qua đó HS rèn luyện khả năng tìm kiếm, tiếp cận và xử lí thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, góp phần hình thành và phát triển năng lực tự tìm hiểu lịch sử, tự học lịch sử.

b. Nội dung: GV giao cho HS thực hiện ngoài giờ học trên lớp.

c. Sản phẩm: Bài trả lời theo câu hỏi của giáo viên

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV giao nhiệm vụ 1 cho HS:

Giáo viên giao nhiệm vụ cho HS : **Em hãy đóng vai hướng dẫn viên du lịch giới thiệu cho bạn bè, thầy cô về tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên ở địa phương em?**

B2: Thực hiện nhiệm vụ

- GV hướng dẫn các em tìm hiểu yêu cầu của đề.
- HS đọc và xác định yêu cầu của bài tập.

B3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV hướng dẫn các em cách nộp sản phẩm cho GV sau khi hoàn thành.
- HS làm bài tập ra giấy và nộp lại cho GV

B4: Kết luận, nhận định (GV)

- Nhận xét ý thức làm bài của HS, nhắc nhở những HS không nộp bài hoặc nộp bài không đúng qui định (nếu có).

- Dặn dò HS những nội dung cần học ở nhà và chuẩn bị cho bài học sau:

Liệt kê được các tín ngưỡng ở Việt Nam (Thờ Quốc tổ Hùng vương, thời Mẫu) chỉ ra được một số nét chính của các tín ngưỡng thông qua hoạt động trải nghiệm thực tế, tham quan thực tế ở địa phương.
